

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
21/27.02.2019

Parlamentul României

Senat

Comisia pentru învățământ,
știință, tineret și sport

Nr. XXVIII/4/27.02.2019

RAPORT

la Propunerea legislativă „ Legea manualului școlar,,

În conformitate cu prevederile art.70 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, prin adresa nr. **L21/2019**, a fost sesizată în fond de către Biroul permanent al Senatului, în vederea dezbaterii și elaborării raportului, cu **Propunerea legislativă - Legea manualului școlar**, inițiatori: Arcan Emilia - senator PSD; Corlățean Titus - senator PSD; Craioveanu Elena-Lavinia - senator PSD; Dogariu Eugen - senator PSD; Dumitrescu Cristian-Sorin - senator PSD; Federovici Doina-Elena - senator PSD; Leș Gabriel-Beniamin - senator PSD; Lupu Victorel - senator PSD; Marciu Ovidiu-Cristian-Dan - senator PSD; Marin Gheorghe - senator PSD; Matei Constantin-Bogdan - senator PSD; Mazilu Liviu-Lucian - senator PSD; Mișu Ștefan - senator PSD; Nicolae Șerban - senator PSD; Pațurcă Roxana-Natalia - senator PSD; Pănescu Doru-Adrian - senator PSD; Pop Liviu-Marian - senator PSD; Rotaru Ion - senator PSD; Salan Viorel - senator PSD; Savin Emanoil - senator PSD; Silistru Doina - senator PSD; Smarandache Miron-Alexandru - senator PSD; Stocheci Cristina-Mariana - senator PSD; Trufin Lucian - senator PSD; Valeca Șerban-Constantin - senator PSD.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare regimul manualului școlar de bază în învățământul preuniversitar.

Consiliul Legislativ a analizat propunerea legislativă și a avizat favorabil, cu observații și propuneri.

Consiliul Economic și Social a avizat favorabil propunerea legislativă.

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia pentru comunicații și tehnologia informației au avizat favorabil propunerea legislativă.

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a transmis aviz negativ.

În cadrul dezbaterilor s-au formulat amendamente care, supuse votului, au fost adoptate și se regăsesc în **Anexa** ce face parte integrantă din prezentul raport.

La dezbaterile propunerii legislative a participat, în conformitate cu prevederile art.63 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, din partea Guvernului: domnul Petru Andea - Secretar de stat în cadrul Ministerului Educației Naționale.

În ședința din 26 februarie 2019, membrii Comisiei au analizat propunerea legislativă și au hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte **raport de admitere cu amendamente admise**.

Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport supune spre dezbateră și adoptare plenului Senatului **raportul de admitere cu amendamente admise și propunerea legislativă**.

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează a fi adoptată în conformitate cu prevederile art.76 alin.(2) din Constituție.

Potrivit art.75 din Constituția României, republicată, și art.92 alin.(7) pct.1 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, **Senatul este prima Cameră sesizată**.

Președinte,

Senator Liviu-Marian Pop

Secretar,

Senator Liliana Sbîrnea

AMENDAMENTE ADMISE

la Propunerea legislativă „Legea manualului școlar,, (L21/2019)

Nr. Crt.	Text Propunere legislativă	Amendamente adoptate de Comisie	Observații
1.	Titlul Legii: Legea manualului școlar	Text nemodificat	
2.	Art. 1. - Prezenta lege reglementează regimul manualului școlar de bază în învățământul preuniversitar, ca bun de interes public.	Art. 1. - Prezenta lege reglementează regimul manualului școlar în învățământul preuniversitar, ca bun de interes public.	Observația Consiliului Legislativ Este necesară corelarea dintre art. 1 și titlul propunerii, deoarece titlul se referă la „ <i>manual școlar</i> ”, iar art. 1 prevede „ <i>prezenta lege reglementează regimul manualului școlar de bază</i> ”.
3.	Art.2.- În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: a) <i>manual școlar</i> - este principalul instrument de lucru al elevului și reflectă programa școlară aferentă disciplinelor/modulelor de pregătire din curriculumul național, în viziunea autorului/coautorilor, potrivit diverselor contexte de învățare și grupuri-țintă; b) <i>manual școlar de bază</i> - este bun de interes public,	Art. 2. - În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: a) <i>manual școlar</i> – este principalul instrument de lucru al elevului, supus unui proces de evaluare, care reflectă programa școlară aferentă disciplinelor/modulelor de pregătire din curriculumul național, în viziunea autorului/coautorilor, potrivit diverselor contexte de învățare și grupuri-țintă; b) <i>manual școlar de bază</i> - este bun de interes public, obținut în urma unui proces de evaluare, realizat	Autor amendamente: Comisia Lipsa acestei precizări poate fi interpretată în sensul că manualul școlar nu este supus procesului de evaluare. <i>Observația Consiliului Legislativ</i> Pentru corelare cu prevederile art. 16 alin. (1) din LEN.1

obținut în urma unui proces de evaluare, realizat pentru disciplinele/modulele de pregătire aferente trunchiului comun, din învățământul preuniversitar de stat obligatoriu și învățământul particular obligatoriu acreditat/autorizat; c) <i>manual Braille</i> – manualul care folosește scrierea în alfabetul Braille, pentru persoanele cu deficiențe de vedere; d) <i>bun de interes public</i> - bunul destinat funcționării unui serviciu public sau cel care prin importanța social-economică, valoarea culturală sau istorică asigură exercitarea dreptului fundamental la învățatură; e) <i>manuscris</i> – varianta scrisă, dactilografată, tehnoredactată sau electronică a propunerii de manual școlar; f) <i>format letric</i> - documentul imprimat pe un suport fizic de hârtie; g) <i>format digital</i> - document editat, procesat și transmis numai prin intermediul sistemelor informatice și al canalelor de transmisie electronică; h) <i>varianta digitală interactivă</i> – aplicație/set de aplicații cu același conținut cu al manualului școlar în	pentru disciplinele/modulele de pregătire aferente trunchiului comun din învățământul general obligatoriu; c) Se elimină d) <i>bun de interes public</i> - bunul destinat funcționării unui serviciu public sau cel care prin importanța social-economică, valoarea culturală sau istorică servește intereselor generale ale societății și asigură exercitarea drepturilor fundamentale; e) <i>manuscris</i> – varianta scrisă de mână, dactilografată, tehnoredactată sau electronică a propunerii de manual școlar; f) Text nemodificat g) Text nemodificat h) Text nemodificat	<i>Observația Consiliului Legislativ</i> Noțiunea de <i>manual Braille</i> nu este folosită în cuprinsul propunerii, la art. 6 alin.(1) lit.d) fiind vorba de manuale școlare de bază în format <i>Braille</i>. Definiția bunului de interes public se face în prima parte prin raportare la noțiuni generale, iar în cea de a doua parte restrânge aplicarea la „<i>exercitarea dreptului fundamental la învățatură</i>”. <i>Observația Consiliului Legislativ</i> Pentru un plus de rigoare în exprimare și pentru a se face distincția de forma dactilografată (scrisă la mașina de scris) în care poate fi prezentat manuscrisul.
--	--	--

	format digital și care utilizează în activitățile de învățare resurse multimedia, exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme, simulări, evaluări, holograme, imagini video; i) <i>resurse educaționale deschise</i> - materiale de învățare, educaționale și de cercetare pentru învățământ care se află pe orice suport, digital sau de altă natură și pentru care nu se solicită drepturi patrimoniale de autor sau care au fost aduse la cunoștința publicului sub o licență deschisă, care permite accesul gratuit, utilizarea, realizarea de opere derivate și redistribuirea de către alții fără restricții sau cu restricții limitate. Licența deschisă nu poate acoperi reutilizarea sau realizarea de opere derivate în scopuri comerciale; j) <i>conceptul editorial</i>: totalitatea elementelor grafice și de tehnoredactare, resurse multimedia, aplicații electronice și tehnologii, care facilitează procesul de învățare și reflectarea adecvată a programei școlare.	i) Text nemodificat j) Text nemodificat	
4.	Art.3. - Principiile pe care se fundamentează prezenta lege sunt: a) principiul echității și egalității de șanse – în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare, elevii și cadrele didactice din învățământul de stat și din învățământul obligatoriu particular acreditat/autorizat beneficiind de manuale școlare gratuite, în condițiile legii; b) principiul calității – în baza căruia manualele	Art.3. - Principiile pe care se fundamentează prezenta lege sunt: a) Text nemodificat b) Text nemodificat	

	școlare corespund criteriilor de calitate, conform art. 4 alin.(1); c) principiul relevanței – în baza căruia manualul școlar este principalul instrument de învățare ce răspunde nevoilor elevilor; d) principiul eficienței – în baza căruia se urmărește obținerea de rezultate educaționale maxime, prin gestionarea resurselor existente. În spiritul acestui principiu, se aprobă trei variante de manual școlar de bază, după evaluare; e) principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, cu privire la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase; f) principiul transparenței – concretizat în asigurarea publicării deciziilor privitoare la elaborarea, evaluarea, aprobarea, achiziționarea și gestionarea manualelor școlare; g) principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia.	c) Text nemodificat d) Text nemodificat e) principiul recunoașterii și garantării dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a studia și de a se instrui în limba maternă, la toate nivelurile, tipurile și formele de învățământ; f) Text nemodificat g) Text nemodificat	Autor amendament: Comisia Reformulare necesară pentru punerea în acord cu prevederile art. 32 alin. (3) din Constituția României, republicată și de prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare
5.	Art.4. - (1) Proiectele de manuale școlare se realizează de către autori/coautori și se depun în formă de manuscris la Ministerul Educației Naționale în vederea	Art.4. - Proiectele de manuale școlare se realizează de către autori/coautori și se depun în formă de manuscris la Ministerul Educației Naționale în vederea evaluării calității	Autor amendamente: Comisia Se propune înlocuirea cuvântului „criterii” cu „cerințe”, întrucât

	evaluării calității cu respectarea următoarelor criterii: a) conținutul științific să fie corect și adecvat; b) să corespundă programei analitice a disciplinei; c) să răspundă criteriilor pedagogice; d) să respecte standardele de referință; e) să asigure îndeplinirea misiunii disciplinei în cadrul obiectivelor majore ale învățământului; f) să aibă o exprimare clară, concisă într-un limbaj accesibil vârstei elevului; g) să promoveze principiile corecte fără discriminări etnice, de gen, de religie, de rasă sau de vârstă; h) să aibă un concept editorial adecvat. (2) Pentru asigurarea calității manualelor școlare, Ministerul Educației Naționale organizează prin Centrul Național de Evaluare și Examinare în colaborare cu Institutul de Științe ale Educației evaluarea manuscriselor autorilor/coautorilor, în baza unei proceduri aprobate prin ordin al ministrului educației naționale. (3) Plata autorilor/coautorilor manualelor de bază se face conform unor reglementări aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.	cu respectarea următoarelor cerințe: a) Text nemodificat b) Text nemodificat c) Text nemodificat d) Se elimină e) Text nemodificat f) Text nemodificat g) Text nemodificat h) Text nemodificat (2) Se elimină (3) Se elimină	criteriile reprezintă norme de evaluare în baza cărora proiectele de manuale școlare sunt declarate „admise” sau „respinse”. Criteriile de evaluare se detaliază în cadrul fișei de evaluare stabilită în Metodologia ce se va elabora în baza Legii manualului. Noțiunea de „standarde de referință” nu este explicitată în cuprinsul legii. Această noțiune este cuprinsă în lit. b) al alin. (1) al art. 4. Alin.(2) devine Art. 4¹ Alin.(3) devine Art. 4² Observația Consiliului Legislativ Textul nu se încadrează tematic în
--	---	--	--

	(4) Manuscrisele autorilor/coautorilor elaborate în limbile de predare ale minorităților naționale, cu excepția celor pentru disciplinele prevăzute la art. 46 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, sunt însoțite de traducerea în limba română, realizată de Ministerul Educației Naționale cu specialiști din învățământul cu predare în limbile minorităților naționale. (5) Evaluarea manualelor pentru disciplinele prevăzute la art.46 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, se realizează de către grupuri de evaluatori din învățământul cu predare în limbile minorităților naționale. (6) În situația în care, după evaluare, sunt selectate mai puțin de trei variante, variantele care întrunesc condițiile de calitate devin manuale școlare de bază. (7) În vederea evaluării manuscriselor autorilor/coautorilor, se constituie grupuri de evaluatori	(4) Se elimină (5) Se elimină (6) Se elimină (7) Se elimină	cuprinsul art. 4. În timp ce art. 4 se referă la procedura de selecție a manualelor școlare de bază, alin. (3) reglementează o situație ulterioară acestei etape, și anume, modalitatea de plată a autorilor/coautorilor acestor manuale. Alin. (4) devine Art. 4³ alin.(1) Alin. (5) devine Art. 4³ alin.(3) Alin. (6) devine Art. 4⁴ Alin. (7) devine Art. 4⁵ cu
--	---	---	---

	formate din cadre didactice din învățământul preuniversitar/superior, selectate în baza apelului public de selecție. Plata evaluatorilor se face conform unor reglementări aprobate prin ordin al ministrului educației naționale. (8) Manualele școlare admise în urma evaluării sunt publicate pe platforma <i>www.manuale.edu.ro</i>, cu acordul scris al autorilor/coautorilor, în vederea stabilirii tirajului.	(8) Se elimină	alin.(1) și (2) Alin. (8) devine Art. 5¹ A fost introdus după art. 5, pentru respectarea succesiunii logice a ideilor.
6.		Art. 4.¹ - Pentru asigurarea calității manualelor școlare, Ministerul Educației Naționale organizează prin Centrul Național de Evaluare și Examinare în colaborare cu Institutul de Științe ale Educației evaluarea manuscriselor autorilor/coautorilor, în baza unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.	Este alin. (2) al art. 4
7.		Art. 4.² - (1) Plata autorilor/coautorilor manualelor școlare de bază se face conform unor reglementări aprobate prin ordin al ministrului educației naționale. (2) - Ministerul Educației Naționale achită contravaloarea a maxim trei manuscrise corespunzătoare unei discipline de studiu/modul de pregătire și clasă/nivel de studiu declarate admise în urma evaluării, care devin manuale școlare de bază. Cuantumul sumelor plătite pentru cesionarea drepturilor patrimoniale de autor se publică înainte de data lansării apelului pentru selecția de manuscrise și se aprobă prin ordin al ministrului educației	Este alin. (3) al art. 4 <i>Pentru unitate în redactare</i> Este Art. 5 <i>Completarea este necesară pentru clarificarea textului.</i>

		naționale.	
8.		Art. 4³ - (1) Manuscrisele autorilor/coautorilor elaborate în limbile de predare ale minorităților naționale, cu excepția celor pentru disciplinele prevăzute la art. 46 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, sunt însoțite de traducerea în limba română, realizată de Ministerul Educației Naționale cu specialiști din învățământul cu predare în limbile minorităților naționale. (2) În procesul de evaluare a proiectelor de manuale școlare prevăzute la alin.(1) intră doar varianta tradusă în limba română. (3) Evaluarea manualelor pentru disciplinele prevăzute la art.46 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, se realizează de către grupuri de evaluatori din învățământul cu predare în limbile minorităților naționale.	Autor amendament: Comisia Este alin. (4) al art. 4 Alineat nou Este alin. (5) al art. 4
9.		Art. 4⁴ - În situația în care, după evaluare, sunt selectate mai puțin de trei variante, variantele care întrunesc condițiile de calitate devin manuale școlare de bază.	Autor amendament: Comisia Este alin. (6) al art. 4

10.		Art. 4⁵ - (1) În vederea evaluării manuscriselor autorilor/coautorilor, se constituie grupuri de evaluatori formate din cadre didactice din învățământul preuniversitar/superior, selectate în baza apelului public de selecție. (2) Plata evaluatorilor se face conform unor reglementări aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.	Autor amendamente: Comisia Este alin. (7) al art. 4 Alin.(2) este teza a II –a de la alin.(1)
11.	Art.5.- Ministerul Educației Naționale achită contravaloarea a maxim trei manuscrise declarate admise în urma evaluării, care devin manuale de bază. Cuantumul sumelor plătite pentru cesionarea drepturilor patrimoniale de autor se publică înainte de data lansării apelului pentru selecția de manuscrise si se aprobă prin ordin al ministrului educației naționale.	Se elimină	Autor amendament: Comisia Devine Art. 4² alin. (2)
12.		Art. 5¹ Manualele școlare admise și aprobate prin ordin al ministrului educației naționale în urma evaluării sunt publicate pe platforma www.manuale.edu.ro, cu acordul scris al autorilor/coautorilor, în vederea stabilirii tirajului.	Autor amendament: Comisia Este alin. (8) al art. 4, modificat

13.	Art.6. - (1) Manualele școlare de bază se prezintă astfel: a) în format letric; b) în format digital; c) în variantă digitală interactivă; d) format Braille. (2) În cazul manualelor în limbile minorităților naționale, varianta digitală interactivă devine obligatorie începând cu anul școlar 2020-2021. (3) Manualele școlare de bază prevăzute la alin. (1) lit. b) - d) pot fi accesate și de pe site-ul Ministerului Educației Naționale, în cadrul Bibliotecii Școlare Virtuale, devenind resurse educaționale deschise. (4) În învățământul în limbile minorităților naționale, pentru disciplinele unde nu au fost elaborate manuale în limba de predare și nu există posibilitatea asigurării traducerii, se vor folosi ca manual școlar de bază, manuale de import conform prevederilor art. 45 alin. (13) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, după avizarea de către Centrul Național de Evaluare și Examinare și Institutul de Științe ale Educației. (5) Ministerul Educației Naționale asigură manuale în limbile tuturor minorităților naționale de pe teritoriul	Art.6. - (1) Manualele școlare de bază se prezintă astfel: a) în format letric; b) în format digital; c) în variantă digitală interactivă; d) format Braille. (2) În cazul manualelor în limbile minorităților naționale, varianta digitală interactivă devine obligatorie începând cu anul școlar 2020-2021. (3) Manualele școlare de bază prevăzute la alin. (1) lit. b) - d) pot fi accesate și de pe site-ul Ministerului Educației Naționale, în cadrul Bibliotecii Școlare Virtuale, devenind resurse educaționale deschise. (4) Se elimină (5) Se elimină	Autor amendamente: Comisia Art.6 cuprinde alin.(1)-(3) nemodificate Alin. (4) și (5) ale art. 6 sunt cuprinse într-un articol separat, art. 6¹, cu inversarea acestora, în vederea respectării succesiunii ideilor în text. Alin. (4) devine alin. (2) al Art.6¹ Alin. (5) devine alin. (1) al Art.6¹
-----	--	---	---

	României, precum și manuale adaptate gradului și tipului de dizabilitate ale elevilor cu deficiențe.		
14.		Art.6¹. - (1) Ministerul Educației Naționale asigură manuale în limbile tuturor minorităților naționale de pe teritoriul României, precum și manuale adaptate gradului și tipului de dizabilitate ale elevilor cu deficiențe. (2) În învățământul în limbile minorităților naționale, pentru disciplinele unde nu au fost elaborate manuale în limba de predare sau în lipsa traducerii din limba română, se pot folosi ca manual școlar de bază, manuale de import conform prevederilor art. 45 alin. (13) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, după avizarea de către Centrul Național de Evaluare și Examinare și Institutul de Științe ale Educației, conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.	Autor amendament: Comisia Este alin. (5) al art. 6 Este alin. (4) al art. 6 Se înlocuiește sintagma la timpul viitor „<i>se vor folosi</i>” cu „<i>se pot folosi</i>”, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă.
15.	Art.7.- Elaborarea manualelor școlare pentru învățământul preuniversitar se realizează în oricare dintre următoarele situații: a) au fost operate modificări la nivelul curriculumului național și/sau au fost introduse noi discipline/module de pregătire; b) au fost elaborate programe școlare noi pentru	Art. 7 Nemodificat	

	anumite discipline/module de pregătire; c) există discipline/module de pregătire fără manuale școlare aprobate; d) au fost operate modificări de minimum 25% la nivelul programelor școlare pentru anumite discipline/module de pregătire; e) după maximum 4 ani de utilizare.		
16.	Art.8.- Înainte de reeditare, fiecare manual școlar este reevaluat de grupuri de experți, în condițiile prezentei legi.	Art.8.- (1) Reevaluarea manualelor școlare poate fi realizată în următoarele situații: a) în vederea reeditării, după 4 ani de utilizare; b) în situații temeinic justificate, în care se poate decide suspendarea/retragerea temporară din uz a unor manuale școlare. (2) Reevaluarea manualelor școlare se realizează conform metodologiei prevăzute la art. 6¹.	Autor amendament: Comisia Art. 8 și art. 9 se cuprind într-un singur articol, art. 8, care să clarifice care sunt condițiile reeditării și cele ale reevaluării
17.	Art.9.- În situații temeinic justificate, pe baza reevaluării de către grupuri de experți, Ministerul Educației Naționale poate decide suspendarea/retragerea temporară din uz a unor manuale școlare.	Se elimină	Autor amendament: Comisia A fost preluat în art. 8
18.	Art.10. - Utilizarea în manualele școlare sau în alte materiale destinate învățământului, de scurte extrase din	Art.10. Nemodificat	

	opere scrise literare, artistice sau științifice, a imaginilor unor opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată, precum și de scurte fragmente din opere sonore sau audiovizuale, aduse anterior la cunoștință publică, se face fără plata drepturilor de autor sau a drepturilor conexe, cu menționarea sursei și a autorului, conform legislației în vigoare.		
19.	Art.11.- Ministerul Educației Naționale adoptă normele metodologice de aplicare a prezentei legi.	Art.11.- În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Educației Naționale adoptă normele metodologice de aplicare a prezentei legi, care se aprobă prin ordin al ministrului educației naționale.	Autor amendament: Comisia